

MOȘTENIREA CULTURALĂ A SFÂNTULUI PAISIE VELICIKOVSKI

SCRIERILE SFÂNTULUI ISAAC SIRUL ÎN TRADUCEREA SFÂNTULUI PAISIE DE LA NEAMȚ ȘI ÎN TRADIȚIA FILOCALICĂ ROMÂNEASCĂ

Preasfințitul conf. univ. dr. Benedict VESA,
Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Abstract

The main theme of this research is the translation of Saint Isaac the Syrian's writings into Romanian and the role they played in shaping a philokalic literature and a specific spiritual life in the Romanian area, with reference to the spiritual renaissance supported by Saint Paisius Velichkovsky of Neamț in the 18-19th centuries. At the structural level, a first section is dedicated to the history of the translation of Saint Isaac's first collection in the Neamț School and in the Romanian philokalic collection, then a second one focuses on the Syriac-based hesychast terminology, as it appears in his writings, with the corresponding Greek and Romanian variants in the analyzed translations; and in the third section we will exemplify some translation similarities/ differences in the Paisian version and the later one of Father Dumitru Staniloae, in reference to the Syriac original. The main thesis of this paper aims at the role of the Paisian School in shaping a local philokalic tradition, starting from the writings of Saint Isaac the Syrian, with great relevance up to the present time.

Keywords: St. Isaac the Syrian, St. Paisius of Neamț, philokalic terminology, Romanian translation, spiritual renaissance

Preliminarii

Sfântul Isaac Sirul este unul dintre cei mai prezenți autori mistici în tradiția isihastă monahală. Deși se cunoșteau foarte puține informații legate de itinerariul său biografic, cuvântările sale au fost traduse în întreaga lume creștină, indiferent de tradiția hristologică, așa cum o dovedesc numeroasele studii pe această temă¹. Și acest lucru s-a întâmplat,

¹ A se vedea: Sebastian BROCK, „An Ecumenical Role Played by Monastic Literature: the Case of Isaac the Syrian”, în *One in Christ*, 40 (2005), nr. 3, pp. 53-58. Vezi și: Sebastian BROCK, „From Qatar to Tokio, by Way of Mar Saba: The Translations of Isaac of Beth Qatraye (Isaac the Syrian)”, în *Aram*, 1999-2000, nr. 11-12, pp. 475-484. Vezi și: Sebastian BROCK, „Syriac into Greek at Mar Saba. The translation of St. Isaac the Syrian”, în J. PATRICK, *The Sabaite heritage in the Orthodox Church from the fifth century to the present*, Peeters, Leuven, 2001, pp. 201-208.